Lietas Nr. C15136117
Lietas arhīva Nr. C-1361-17/15

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2017. gada 19. maijā

Jelgavas tiesa: tiesnese K. Zaura
izskatīja rakstveida procesā civillietu SIA "Ātrais kredīts" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA "Ātrais kredīts" (turpmāk arī Prasītājs) cēlis tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk arī Atbildētājs) par naudas piedziņu, kurā lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam pamatparādu 210,00 EUR, procentus par kredīta lietošanu 210,00 EUR, līgumsodu 21,00 EUR; tiesāšnās izdevumus; noteikt Prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma pilnai izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās kredīta summas 210,00 EUR sākot ar 2017. gada 15. februāri.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2015. gada 16. janvārī Atbildētājs Prasītāja mājas lapā www.atraiskredits.lv aizpildīja reģistrācijas formu, apliecināja, ka piekrīt Kredītlīguma noteikumiem (Kredīta līguma kopējie noteikumi, kuru AKST kods ir 1495 EF3A 54F0 0261 1DB7 F360 EF80 6736) (turpmāk arī Kredīta līgums), apstiprināja reģistrāciju un no sava norēķinu konta Nr./konta numurs/ uz Prasītāja norēķinu kontu Nr. LV4IHABA055102I740568 AS „Swedbank" veica reģistrācijas maksājumu 0,01 EUR apmērā. Atbildētājs izvēlējās kredīta nosacījumus, tos apstiprināja un saņēma no Prasītāja kredītu nosacījumus apstiprinošu īsziņu.

Prasītājs 2015. gada 19. jūnijā pārskaitīja pieprasīto kredītu 210,00 EUR apmērā uz Atbildētāja norādīto norēķinu kontu, nosakot atmaksas termiņu līdz 2015. gada 17. februārim un procentus par Kredīta lietošanu par 28 dienām 51,00 EUR apmērā. Kredīta summu un atmaksas termiņu Atbildētājs izvēlējās Prasītāja mājaslapā sadaļā "Pieteikumi". Noteiktajā termiņā - 2015. gada 17. februārī Atbildētājs neveica pagarinājumu un neatmaksāja arī saņemto kredītu.

Noteikumu 5.9. un 5.10. punkts paredz, ja kredīta ņēmējs nav veicis kredīta atmaksu šī līguma norādītajā termiņā, tad uzskatāms, ka kredīta ņēmējs lieto saņemto aizdevumu. Beidzoties šajā līgumā minētajiem kredīta atgriešanas termiņam, kredīta ņēmējs maksā procentus par kredīta lietošanu līdz brīdim, kad tiek atgriezta visa aizdevuma summa. Noteikumu 9.1. punkts paredz, ka kredītlīgums stājas spēkā no tā brīža, kad kredīta ņēmējs apstiprinājis piekrišanu vispārīgiem noteikumiem, apstiprinājis reģistrāciju, apstiprinājis kredīta nosacījumus, saņēmis no kreditora kredīta nosacījumus apstiprinošu izziņu, un līgums ir noslēgts uz neierobežotu laiku. Ja kredīta ņēmējs nepilda kredītlīgumā paredzētās kredīta ņēmēja saistības, kredītlīgums paliek spēkā līdz kredīta ņēmēja saistību pilnīgai izpildei.

Noteikumu 2.1. punkts paredz, ka kredītlīguma darbības laikā kreditors apņemas kredīta ņēmējam piešķirt kredītus un kredīta ņēmējs apņemas saņemtos kredītus savlaicīgi atmaksāt kreditoram un samaksāt kredīta maksājumus, kredīta procentus un kredīta piešķiršanas komisiju. Noteikumu 4.1. punkts paredz, lai saņemtu kredītu, kredīta ņēmējam ir pienākums izvēlēties kredīta nosacījumus. Kredīta ņēmējs nosacījumus var izvēlēties tikai pēc piereģistrēšanās. Aizdevuma līguma speciālie noteikumi – nosacījumi, kādus izvēlējies Atbildētājs un Prasītājs tiem piekritis. Līdz ar to Atbildētājam ir pienākums maksāt nolīgto kredīta procentu summu par kredīta lietošanu.

Tā kā Atbildētājs neveica kredīta atmaksu saskaņā ar kredītlīgumu, Prasītājs saskaņā ar noteikumu 6.1. punktu aprēķinājis līgumsodu 10% apmērā no izsniegtās, bet neatgrieztās kredīta pamatsummas.

Atbildētājs izmanto un nav atgriezis aizdevuma summu, kā arī nekādi līdz pieteikuma sagatavošanas brīdim nav centies noslēgt ar Prasītāju jaunu parāda atmaksas grafiku. Atbildētājam 2015. gada 20. martā tika nosūtīts rakstisks brīdinājums, kurā tika piedāvāts sazināties ar Prasītāju, lai kopīgi rastu risinājumu, tajā skaitā izmantojot mediāciju, un vienojoties par parāda atmaksu. Norāda, ka Atbildētājs uz brīdinājumu nereaģēja un tas izslēdz iespēju strīdu risināt ārpus tiesas veidā. Prasītājs ir lūdzis juridisko palīdzību SIA "NIKO-LOTO", lai tā sagatavo dokumentus prasības iesniegšanai tiesā un turpina parāda piedziņu šajā lietā, par ko samaksāti ar lietas vešanu saistītie izdevumi 70,00 EUR apmērā. Vienošanos par parāda piedziņas izdevumu atmaksu apstiprina Līguma 6.2. punkts, par ko puses vienojušās apstiprinot Līguma noteikumus.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1425., 1587., 1588., 1716., 1720., 1753., 1756., 1764., 1779., 1843., 1934., 1943., 1946. pantu.

Tā kā galvenais parāds prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 2 100 EUR, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{19} panta otro daļu, ierosināta lieta par maza apmēra prasību.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22} panta prasībām Atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto adresi nosūtīts prasības pieteikums, prasības summas aprēķins un paskaidrojumu veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē un citas procesuālās tiesības, kā arī noteikts rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņš (lietas 24. lapa).

Atbildētājs paskaidrojumus lietā nav sniedzis, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajai daļai nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā. Nekādi iesniegumi no Atbildētāja tiesā nav saņemti, lūgumi nav pieteikti, iebildumi pret prasību nav celti.

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, lieta izskatāma rakstveida procesā. Pusēm ir savlaicīgi paziņots par datumu, kad tiesas sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (lietas 28., 29. lapa).

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1402. panta noteikumiem saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietā iesniegtajiem pierādījumiem ir redzams, ka starp pusēm 2015. gada 16. janvārī ir noslēgts Kredīta līgums, AKST kods ir 1495 EF3A 54F0 0261 1DB7 F360 EF80 6736 9turpmāk – Kredīta līgums) (lietas 10.-13. lapa). Kredīta līguma Vispārīgo noteikumu (turpmāk – Noteikumi) 2.2. punkts nosaka, ka pakalpojums uzskatāms par sniegtu, kad kredīts ir pārskaitīts kredīta ņēmēja bankas kontā. Noteikumu 3.1. punkts nosaka, lai saņemtu kredītu, kredīta ņēmējam jāaizpilda reģistrācijas forma mājas lapā, jāapstiprina reģistrācija un jāveic reģistrācijas maksājums.

2015. gada 16. janvārī Atbildētājs veicis vienreizējās reģistrācijas maksas samaksu 0,01 EUR apmērā, tādējādi apliecinot savu gribu tikt saistītam ar Kredīta līguma Noteikumiem (lietas 19. lapa).

Ar Kredīta līguma Noteikumu (lietas 11.-13. lapa) un tā pielikumu – Aizdevuma līguma speciālajiem noteikumiem - (lietas 14. lapa), AS „Citadele banka" 2015. gada 19. janvāra maksājuma uzdevumu (lietas 17. lapa), izdruku no klienta profila (lietas 18. lapa) apstiprinās, ka starp Prasītāju un Atbildētāju noslēgts Kredīta līgums, saskaņā ar kuru Prasītājs 2015. gada 19. janvārī izsniedza Atbildētājam aizdevumu 210,00 EUR apmērā uz 28 dienām, nosakot par minēto aizdevuma lietošanas periodu kredīta procentu summu – 51,00 EUR, kopējā atmaksājamā summa 261,00 EUR.. Konta numurs, kurā ieskaitīts kredīts, sakrīt ar konta numuru, no kura Atbildētājs veica reģistrācijas maksājumu -/Konta Nr./.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmā daļa nosaka, ka distances līgums ir patērētāja un pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja vienošanās, ko tie noslēguši, vienlaikus neatrodoties vienā un tajā pašā vietā, bet līdz līguma slēgšanas brīdim un līguma slēgšanas brīdī izmantojot vienu vai vairākus distances saziņas līdzekļus, kā arī organizētu preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas shēmu. Par distances saziņas līdzekļiem uzskatāmi tālrunis, tīmeklis, elektroniskais pasts, televīzija, fakss, katalogs, presē publicētās reklāmas, kurām pievienots pasūtījuma kupons, un citi informācijas nosūtīšanas un pārraidīšanas distances līdzekļi.

Izvērtējot starp pusēm noslēgto Kredīta līgumu, tiesa atzīst, ka tas ir distances līgums Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē un saskaņā ar Civillikuma 1590. pantu katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu. Turklāt saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja pamatparādu 210,00 EUR apmērā, kas ir kredīta pamatsumma.

Civillikuma 1934. pants nosaka, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943. pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem pierādīts, ka Prasītājs 2015. gada 19. janvārī izsniedza Atbildētājam aizdevumu 210,00 EUR apmērā, ar aizdevuma atmaksas termiņu līdz 2015. gada 17. februārim (lietas 14., 17. lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta piektās daļas noteikumiem, pusei nav jāpierāda tie fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Tā kā Atbildētājs nav cēlis iebildumus pret prasību ne kopumā ne kādā tās daļā, nav apstrīdējis ne parāda esamības faktu, ne arī tā apmēru, tiesai nav pamata apšaubīt to, ka Atbildētājs nav izpildījis savas ar Aizdevuma līgumu uzņemtās saistības. Samaksas pierādīšanas pienākums, atbilstoši Civillikuma 1838. pantam, gulstas uz parādnieku. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka no Atbildētāja Prasītāja labā ir piedzenams pamatparāds 210,00 EUR apmērā, ko veido izsniegtā un neatmaksātā kredīta pamatsumma.

Prasītājs lūdz piedzīt arī no Atbildētāja procentus par kredīta lietošanu 210,00 EUR apmērā, kas aprēķināti par laika periodu no 2015. gada 19. janvāra līdz 2017. gada 15. februārim.

Civillikuma 1756. pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1946. panta pirmo daļu, procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Noslēdzot Kredīta līgumu puses Aizdevuma līguma speciālajos noteikumos vienojušās, ka aizdevums tiek izsniegts uz 28 dienām un Atbildētājam ir pienākums to atmaksāt līdz 2015. gada 17. februārim, par minēto aizdevuma lietošanas periodu maksājot kredīta procentus 51,00 EUR apmērā.

Kredīta līguma Noteikumu 5.9. un 5.10. punktā noteikts, ka gadījumā, ja kredīta ņēmējs nav veicis kredīta atmaksu līgumā norādītajā termiņā, tad uzskatāms, ka kredīta ņēmējs lieto saņemto aizdevumu; Beidzoties līgumā minētajam kredīta atgriešanas termiņam, kredīta ņēmējs maksā procentus par kredīta lietošanu līdz brīdim, kad tiek atgriezta visa aizdevuma summa.

Tā kā Atbildētājs lietā nav iesniedzis pierādījumus par to, ka viņš ir samaksājis kredīta lietošanas procentus, par kuru samaksu puses bija vienojušās noslēdzot Kredīta līgumu, tad tiesa atzīst, ka prasība par kredīta lietošanas procentu 51,00 EUR apmērā par laika periodu no 2015. gada 19. janvāra līdz 2015. gada 17. februārim 51,00 EUR apmērā piedziņu ir pamatota un apmierināma, tāpēc minētā summa ir piedzenama no Atbildētāja Prasītāja labā. Pārējā daļā prasība par kredīta lietošanas procentu piedziņu 159,00 EUR apmērā, tiesas ieskatā, ir noraidāma.

No lietas materiāliem redzams, ka Atbildētājs nav izmantojis savas tiesības iebilst pret kredīta lietošanas procentu piedziņu, sniedzot rakstveida paskaidrojumus, kā arī nekādā citādā veidā nav darījis zināmu, ka uzskata savas tiesības par aizskartām. Tomēr tiesas ieskatā, šis apstāklis neatņem tiesai tiesības pašai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 2. pantu un likuma „Par tiesu varu" 17. panta pirmo daļu, noskaidrot objektīvo patiesību lietā. Šajā sakarā arī tiesību doktrīnā pausts šāds viedoklis, ka jautājumā par patiesības noskaidrošanu tiesa nekādā ziņā nav vienaldzīga skatītāja, kas pastāvīgi uztver tikai to, ko puses ceļ tai priekšā, un pie tam tādā apgaismojumā, kādu apstākļiem piešķir viena vai otra puse. Gluži otrādi, lai gan pierādījumus iesniedz vai uz tiem atsaucas katra no pusēm, tiesai tomēr jāraugās uz tiem kritiski, jānoskaidro to objektīvā vērtība un jācenšas noskaidrot patiesos faktiskos apstākļus, kam galarezultātā jānoved pie patiesības" (*Bukovskis V. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 332.-333. lpp.*).

Civillikuma 1. pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētajā tiesību normā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses. Savukārt Civillikuma 5. pants noteic, ka gadījumā, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

Konkrētajā gadījumā, pēc tiesas ieskata, ir nepieciešams izvērtēt to, vai Prasītājam ir tiesības prasīt piešķirtos kredīta lietošanas procentus pēc Kredīta līgumā noteiktā termiņa izbeigšanās.

Civillikuma 1753. pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1765. panta pirmā daļa nosaka, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Savukārt minētā panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. No minētā izriet, ka gadījumā, ja procenti nav samaksāti par gadu un vairāk, tad pēc kreditora īpaša pieprasījuma procentus var aprēķināt un tie jāmaksā arī par procentos līdz pieprasījumam uzkrājušos summu, taču tikai likumisko procentu apmērā.

Civillikuma 1759. panta 1. punkts paredz, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas

nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Jāņem vērā arī tas, ka gan Civillikuma 1946. pants gan Civillikuma 1759. panta 1. punkts atsevišķi nodala norunātos procentus un procentus par samaksas nokavējumu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešās daļas 4. punkts nosaka, ka Līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Minētā panta vienpadsmitā daļa arī nosaka, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Civillikuma 1764. panta otrais teikums noteic, ka par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Tiesas ieskatā Kredīta līguma Noteikumu 5.9. un 5.10. punktā noteiktā kredīta lietošanas procentu likme, kas ir gandrīz 25% no kredīta pamatsummas mēnesī, neatbilst banku noteiktajām šī brīža procentu likmēm, judikatūrā un tiesu praksē nostiprinātajai izpratnei par samērīguma principu un atbilstību godīgai darījuma praksei, jo pieļauj nesamērīgi īsā laikā – nedaudz vairāk kā četru mēnešu laikā, sasniegt pamatparāda apmēru. Tiesas ieskatā minētie Kredīta līguma Noteikumu punkti ir atzīstami par prettiesiskiem, jo, pirmkārt, paredz nenoteiktus nosacījumus un Atbildētāja saistības ārpus konkrēti norādītajām kredīta saistībām, ko Atbildētājs uzņēmies izvēloties aizdevuma līguma speciālos noteikumus. Otrkārt, no Kredīta līguma 5.10. punkta izriet, ka Prasītāja nokavējuma procentus nodefinējis kā lietojuma procentus. Tiesa, izvērtējot Kredīta līguma 5.10. punktā noteikto procentu būtību un piemērošanas algoritmu, secina, ka procenti tiek piemēroti par līguma saistību neizpildīšanu, līdz ar ko pilda līgumsoda funkciju, ko arī par tādiem jāuztver. Līdz ar ko tiesa atzīst, ka attiecībā pret šo Kredīta līguma punktu ir piemērojami Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitās daļas nosacījumi.

Tiesa arī uzskata, ka Atbildētāja tiesības uz Kredīta līguma Noteikumu 5.9, 5.10. punktā noteikto kredīta lietošanas procentu apmēra apspriešanu bija ierobežotas, jo minētais līgums noslēgts kā standartlīgums. Tiesa atzīst, ka šādi Kredīta līguma noteikumi rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu Atbildētājam kā patērētājam, uzliekot patērētājam pārāk augstu atbildības nastu par līgumsaistību neizpildi un nesot nesamērīgi lielus augļus kreditoram. Tāpēc Kredīta līguma Noteikumu 5.9. un 5.10. punktos ietvertais kredīta lietošanas procentu apmērs atzīstams par netaisnīgu un konkrētās lietas izspriešanā nav piemērojams.

Tā kā Atbildētājs ir palaidis garām saistības izpildīšanai nolikto termiņu – 2015. gada 17. februāri-, tad šajā gadījumā ir iestājies parādnieka nokavējums Civillikuma 1652. panta pirmās daļas 3. punkta izpratnē. Tāpēc tiesa atzīst, ka, pamatojoties uz Civillikuma 1759. panta 1. punkta un 1765. pantu nosacījumiem un ievērojot prasībā norādīto termiņu, Prasītājs ir tiesīgs saņemt likumiskos nokavējuma procentus - 6% gadā par pamatparāda (aizdevuma) atmaksas nokavējumu. Par laiku no 2015. gada 18. februāra līdz 2017. gada 15. februārim (par kavētajām 729 dienām) likumisko nokavējuma procentu apmērs ir 25,17 EUR (210,00 EUR x 6/ 365 x 729), kas piedzenams no Atbildētāja Prasītāja labā.

Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu par laika periodu no 2015. gada 17. februāra līdz 2017. gada 15. februārim 21,00 EUR apmērā.

Civillikuma 1716. panta pirmā daļa nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Savukārt minētā panta trešā daļa nosaka, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Atbilstoši Civillikuma 1717. pantam līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei. Savukārt Civillikuma 1720. pants nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Kredīta līguma Noteikumu 5.6. punktā pielīgts, ka gadījumā, ja kredīta ņēmējs neatdod šī līguma izsniegto kredītu šī līguma noteiktajā atmaksāšanas termiņā, kredīta ņēmējs maksā kreditoram līgumsodu 10% apmērā no izsniegtās kredīta pamatsummas.

Līgumsods ir civiltiesību institūts ar divējādu dabu, no vienas puses tas ir saistības pastiprinājums, no otras puses līgumsods kļūst par atbildības izpausmi, ja pastiprinājums izrādījies nepietiekams (*K. Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Rīga, 2006., 115. lpp.*). Tādējādi Civillikuma izpratnē līgumsods ir saistību tiesību pastiprinājums saistības neizpildīšanas vai pienācīgas neizpildīšanas gadījumā, kas pastiprina konkrētas personas saistību vai nodrošina saistību izpildi un pastāv kā civiltiesisks sods. Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu ir atzīstams soda samērīguma princips. Konkrētajā gadījumā līgumsods noteikts par saistību neizpildi un tā maksāšanas pienākuma iestāšanās ir pilnībā atkarīga no paša Atbildētāja rīcības.

Atbildētājs nav veicis aizdevuma atmaksu Kredīta līgumā noteiktajā kārtībā, līdz ar to tiesa atzīst, ka Prasītājam bija tiesības piemērot Kredīta līgumā noteiktās soda sankcijas (līgumsodu) pret Atbildētāju. Tiesa, izvērtējot tiesību normas par līgumsodu, kā arī Atbildētāja pamatparāda apmēru, nonāk pie atzinuma, ka līgumsods 21,00 EUR apmērā, kas ir 10% apmērā no galvenā parāda summas un ir aprēķināts par laika periodu no 2015. gada 17. februāra līdz 2017. gada 15. februārim, ir vērtējams kā samērīgs un taisnīgs, un nodrošina sodīšanas funkciju par saistību nepildīšanu.

Prasītājs lūdz tiesu noteikt Prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma pilnai izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās kredīta summas 210,00 EUR.

Ar lietā iesniegto 2015. gada 20. marta Pirmstiesas brīdinājumu Nr. 183 uzņemto saistību nokārtošanai (lietas 15. lapa) apstiprinās, ka Prasītāja piedāvāja Atbildētājam labprātīgi izpildīt savas saistības. Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka Atbildētājs šo saistību būtu izpildījis.

Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka tiesa taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, sprieduma rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tā kā Atbildētājs nav veicis aizdevuma atmaksu un tas ir Prasītāja kapitāls, kas joprojām atrodas pie Atbildētāja, tad pamatots ir Prasītāja lūgums noteikt viņam tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus - 6% (seši procenti) gadā - no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 210,00 EUR, jo to paredz Civilprocesa likuma 195. pants, kā arī likumisko procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru nosaka Civillikuma 1756., 1759. un 1765. pants. Vienlaikus, ievērojot Civillikuma 1763. panta 1. punkta noteikumus, ir nosakāms, ka likumisko nokavējuma procentu pieaugums apstājas, kad tas ir sasniedz kapitāla lielumu.

Civilprocesa likuma 41. panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, iesniedzot prasību, samaksājis valsts nodevu 71,14 EUR (lietas 7., 8. lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (lietas 9. lapa), kopā samaksājot tiesas izdevumus 75,84 EUR.

Tā kā prasījums ir apmierināts daļēji, t.i., 307,17 EUR apmērā, kas nozīmē, ka prasība ir apmierināta 69,65 % apmērā, tad no Atbildētāja par labu Prasītājam tiesas izdevumi ir piedzenami proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram – 52,82 EUR apmērā.

Prasītājs, pamatojoties uz Kredīta līguma Noteikumu 6.2. punktu, lūdz piedzīt no Atbildētāja arī ar lietas vešanu saistītos izdevumus 70,00 EUR apmērā, kas radušies sakarā ar dokumentu sagatavošanu iesniegšanai tiesā un parāda piedziņas vešanu lietā.

Kredīta līguma Noteikumu 6.2. punktā noteikts, ka gadījumā, ja kredīta ņēmējs laikā neatmaksā kredītu vai tā daļu un/vai Kredīta procentus un

citus parādus, saskaņā ar šo līgumu, Kreditors ir tiesīgs uzdot veikt parāda piedziņu trešajai personai (-ām), t.i., parādu atgūšanas sabiedrībai u.tml. Papildu izdevumus, kas saistīti ar parāda piedziņu, sedz Kredīta ņēmējs.

No lietā iesniegtā kases ieņēmumu ordera kvīts Nr. 75 kopijas (lietas 20. lapa) redzams, ka 2015. gada 29. decembrī SIA „NIKO-LOTO" saņēmusi no /pers. J/ 70,00 EUR par juridisko pakalpojumu sniegšanu lietās saskaņā ar saraksta Nr. 01/2015. Savukārt Parādnieku sarakstā Nr. 01/2015 (lietas 21. lapa) kā parādnieks norādīts arī atbildētājs /pers. A/, summa 70,00 EUR.

Tiesu praksē atzīts, ka jautājums par tiesas izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesību normām *(Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2009. gada 21. janvāra spriedums lietā Nr. SKC-6)*. Civilprocesa likuma 44. pants reglamentē ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu un šīs normas saturs nav tulkojams paplašināti. Ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir izdevumi par advokāta palīdzību, izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm, ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi, izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un izdevumi par tulka palīdzību tiesas sēdē (Civilprocesa likuma 33. panta trešā daļa). Tiesa konstatē, ka lietā nav iesniegts neviens pierādījums, kas apliecinātu, ka Prasītājam šajā lietā būtu radušies ar lietas vešanu saistītie izdevumi, kas noteikti Civilprocesa likuma 33. panta trešajā daļā, līdz ar to, tiesa atzīts, ka prasība daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu 70,00 EUR apmērā no Atbildētāja ir noraidāma kā nepamatota.

Tiesa atzīst, ka ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmās daļas nosacījumus, Atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97. un 193. pantu, tiesa

nosprieda

prasību par naudas piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „Ātrais Kredīts", reģistrācijas Nr. 40103183139, parādu **307,17 EUR** (trīs simti septiņi *euro*, 17 centi) apmērā, tajā skaitā: pamatparādu 210,00 EUR, kredīta lietošanas procentus 51,00 EUR apmērā par laika periodu no 2015. gada 19. janvāra līdz 2015. gada 17. februārim; līgumsodu 21,00 EUR par laika periodu no 2015. gada 17. februāra līdz 2017. gada 15. februārim; likumiskos nokavējuma procentus 25,17 EUR par laika periodu no 2015. gada 18. februāra līdz 2017. gada 15. februārim; tiesas izdevumus **52,82 EUR** (piecdesmit divi *euro*, 82 centi).

Par labu SIA „Ātrais kredīts" piedzītās summas ieskaitīt kontā Nr. LV41HABA0551021740568, AS "Swedbank".

Noraidīt prasību daļā par kredīta lietošanas procentu 159,00 EUR apmērā un ar lietas vešanu saistīto izdevumu 70,00 EUR apmērā, piedziņu.

Atzīt SIA „Ātrais Kredīts", reģistrācijas Nr. 40103183139, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt likumiskos nokavējuma procentus - 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas - 210,00 EUR, nosakot, ka likumisko nokavējuma procentu pieaugums apstājas, kad tas sasniedzis pamatparāda lielumu.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2017. gada 19. maija - Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese K. Zaura